

άλανιαράκι τό, Νάξ.

‘Υποχορ. τοῦ ούσ. ἀλανιάρις.

Γυνὴ ἡ κόρη ἐρωτόροπος καὶ ἄσεμνος. Συνών. ἀλανιάρα (ἰδ. ἀλανιάρις). Πβ. ἀλάνης, ἀλάνι 2.

άλανιαρίζω Ἀθῆν.

‘Εκ τοῦ ούσ. ἀλανιάρις.

Περιφέρομαι ἐδῶ καὶ ἔκει ἀσκόπως, γυρίζω εἰς τοὺς δρόμους ὡς ἀλήτης.

άλανιάρικα ἐπίρρ. Λεξ. Ἐλευθερουδ.

‘Εκ τοῦ ούσ. ἀλανιάρις.

Κατὰ τὸν τρόπον τῶν ἀλητῶν.

άλανιάρις δ, πολλαχ. ἀλανιάρις Σάμ. κ. ἀ. Θηλ. ἀλανιάρα πολλαχ.

‘Εκ τοῦ ούσ. ἀλάνι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-τιάρις.

1) ‘Ο περιφερόμενος ἄεργος, ἀνθρωπος τοῦ δρόμου, ἀλήτης, πρόστυχος ἐνθ’ ἀν.: Γυρίζει σὰ δὸν ἀλανιάρι Κρήτ. Εἶναι ἔνας ἀλανιάρις, Παναγιά μου! Σῦρ. Συνών. μόρτης, μπέριμπάντης, ξεσκισμένος (ἰδ. ξεσκίζω). 2) Θηλ. ἀλανιάρα, γυνὴ ἡ κόρη ἐρωτόροπος καὶ ἄσεμνος πολλαχ.: Ἄσμ.

Τῆς ἀλανιάρας τὸ φιλεῖ ἔχει περίσσα γλύκα, γένετο τὴν ἀγαποῦν πολλοί, τὴν παίρονταν δίχως προΐκα ‘Αθῆν. Συνών. ἀλανιάράκι.

άλανοπερίστερο τό, ἔνιαχ.

‘Εκ τῶν ούσ. ἀλάνης καὶ περιστέρι.

‘Αγρία περιστερά.

άλαπαγανεύω ἀμάρτ. ἀλαπαανεύγω Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

‘Εκ τοῦ ούσ. ἀλαπαγανιό.

Σπαταλῶ.

άλαπαγανιδό τό, ἀμάρτ. ἀλαπαανιδό Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

‘Αγνώστου ἐτύμου.

1) ‘Ελλειψις τάξεως, ἀκαταστασία: Ἀλαπαανιδό ‘ἴνεται κεῖ μέσον’ ‘ε τὸ σπίτι, μήτε ροῦχο προσέχον μήτε πιάττο, παρὰ τὰ πετοῦν σᾶλα. 2) Σπατάλη: Τὸ ἀλαπαανιδό ‘ποὺ ‘ἴνεται κεῖ δὲν’ ‘ἴνεται ἀλλοῦ.

άλαπαγανιστής δ, ἀμάρτ. ἀλαπαανιστής Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

‘Εκ τοῦ ρ. *ἀλαπαγανίζω.

Σπάταλος: Γυναικα ἀλαπαανιστρα.

άλάρμη ἡ, ἀλάλμη Κύπρ. ἀλάρμη Θήρ. Κάλυμν. Κάρπ. Κύπρ. Κῶς Σίφν. κ. ἀ.

‘Εκ τῶν ούσ. ἄλας καὶ ἄρμη. Λόγος τῆς συνθέσεως είναι ἡ μεγαλυτέρα σαφήνεια τῆς ἐπισκοτισθείσης πως σημ. τοῦ ἀρχ. ἄλμη. Ιδ. ΝΔεκαβάλλ. ἐν Ἀθηνῷ 28(1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 93. Διὰ τὴν σημ. πβ. καὶ ἄλατάρμη.

‘Υδωρ περιέχον ἄλας, ἄλμη ἐνθ’ ἀν.: Βάζω ἔλαιος ‘ε τὴν ἀλάρμη Σίφν. Κάμε νάκ-κον ἀλάρμην νὰ βάλουμεν ‘ε τὰ

χαλ-λούμια, γιατὶ ἐν-νὰ μᾶς χαλάσονται (κάμε δλίγην ἄλμην νὰ βάλωμεν εἰς τὰ τυριὰ κτλ.) Κύπρ. Συνών. ἄλατάρμη, ἄρμη, νεράρμη, σαλαμούρα.

ἄλαρος δ, Πελοπν. (Μεγαλόπ. Τριφυλ. κ. ἀ.)

‘Αγνώστου ἐτύμου. Πβ. ἀρός=κοιλότης βράχου.

Μικρὸς λάκκος κατασκευαζόμενος ἐν τῇ παιδιᾷ τῆς γουρουνίτσας. Συνών. γούβα.

ἄλάρω πολλαχ. ἄλαρω Πόντ. (Οἰν.)

‘Εκ τοῦ Ἰταλ. a l a r e = ρυμουλκῶ, σύρω πλοῖον.

1) ‘Ως ναυτικὸς ὅρ. ἔλκω, σύρω τι, οἴον κάλων, λέμβον διὰ σχοινίου κττ. πολλαχ. 2) Κωπηλατῶ Πόντ. (Οἰν.)

ἄλάρωτος ἐπίθ. Ἡπ. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) κ. ἀ. — (Νουμᾶς 204,6).

‘Εκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *λαρωτὸς < λαρώνω.

1) ‘Ο μὴ καθησυχάζων, δ μὴ παύων νὰ κλαυθμυρίζῃ, ἐπὶ νηπίου Ἡπ. : Παιδὶ ἄλαρωτο. β) ‘Ο μὴ παύων νὰ λέγῃ, δ μὴ σιωπῶν, συνήθως ἐπὶ τοῦ στόματος ἡ τῆς γλώσσης Ἡπ. — (Νουμᾶς ἐνθ’ ἀν.): Αὐτὸς ἔχει ἄλαρωτο στόμα Ἡπ. Η γλῶσσα τῆς γυναίκας του ἔκοφτε κ’ ἔρραφτε ἄλαρωτη (Νουμ. ἐνθ’ ἀν.) 2) Ἀνίατος, ἀθεραπέυτος Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) κ. ἀ. : Ἀλάρωτον γιαρά (πληγὴ) Κοτύωρ. Συνών. ἄγιανος, ἄγιατος, ἄγιάτρευτος 1.

ἄλας ἐπίθ. Καππ. (Φάρασ.) Κύπρ.

‘Εκ τοῦ Τουρκ. a l a = ποικιλόχροος.

1) ‘Ο ἔχων λευκὰς κηλίδας ἐπὶ μέλανος ἐδάφους Καππ. (Φάρασ.): Ἀλᾶς βόιδι. 2) Ἀνδρικὸς μάλλινος ἐπενδύτης, διὰ τοῦ δόποιου καλύπτεται καὶ ἡ κεφαλὴ Κύπρ.

ἄλας δ, Κύπρ.

‘Εκ τοῦ ούσ. ἄλόη.

Τὸ φυτὸν ἀλόη ἡ ἀληθινὴ (aloë vera ἡ vulgaris) τῆς τάξεως τῶν λειφωδῶν (liliaceae), ἡ τῶν ἀρχαίων ἀλόη, βότανον ἀντιβασκάνιον.

[**]

ἄλας τό, κοιν. καὶ Καππ. (Ἄραβαν. Σινασσ. Φερτ. Φλογ.) Πόντ. (Άμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Οφ. Σάντ. Σινώπ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) ἄλα Άπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) χάλα Καλαβρ. (Μπόβ.) ἄλα Καππ. (Φάρασ.) ἄβας Α. Ρουμελ. (Καρ.) Πληγ. δόνομαστ. ἄλασα Ἡπ.

Τὸ μεταγν. ούσ. ἄλας. ‘Ως γενικ. τοῦ δν. χρησιμοποιεῖται συνήθως ἡ τοῦ συνων. ἄλατι.

1) Τὸ μαγειρικὸν ἄλας, διὰ τοῦ δόποιου ἀλατίζομεν τὰς τροφὰς ἐν γένει καὶ ταριχεύομεν τὰ ἀλίπαστα κοιν. καὶ Άπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Άραβαν. Σινασσ. Φάρασ. Φερτ. Φλογ.) Πόντ. (Άμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Οφ. Σάντ. Σινώπ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.): “Ἄλας Βλάχικο (τὸ ἐκ Ρουμανίας εἰσαγόμενον δρυκτὸν ἄλας) Κωνπλ. Ἔχ’ ἄλας τοὺς φαεῖ Ἡπ. (Ζαγόρ.) Τοὺς φαεῖ εἴνι λύσσα ‘ποὺ τ’ ἄλας αὐτόθ. Τὸ κριγιὰς τὸ παστώνομε μὲ τὸ ἄλας Τῆν. ‘Αμα σὶ πονηῇ τοὺς κιφάλ’ σ’, τρία κ’ κικκὰ ἄλας νὰ φέξεις ‘ζ δὴ φουτιά, θὰ πατλαδίσουν κι θὰ πιράσ’ τοὺς κιφάλ’ (θὰ πατλαδίσουν = θὰ διαρραγοῦν) Θράκ. (Κομοτ.) || Φρ. Τ’ ἄλας ἔδακεν τὸ φαεῖν (τὸ ἄλας ἔδαγκωσε τὸ φαγητόν, ἦτοι ἔρριφθη εἰς αὐτὸ ποσότης ἄλατος περισσοτέρα τοῦ δέοντος καὶ διὰ τοῦτο ἔγινεν

27.4.33

